

[[Gideon.]

„i søsager samt i straffesager, der efter hidtil gældende regler har hørt under søretten, tiltrædes underretten udenfor København af 2 søkyndige mænd“.

Denne ordning er ikke af ny dato, men blev gennemført ved en lov af 12. april 1892 om oprettelse af søretter udenfor København. Grunden til, at man for over 60 år siden indførte dette sagkyndige folkelige element på dette område, er — som det også fremgår af bemærkningerne til loven af 1892 — at det i mange af den slags sager

„kommer an på kendskab til søforhold, når der skal dømmes billigt og retfærdigt om de pågældendes færd“.

Nu har jeg enkelte gange i min praksis været forsvarer i søsager, og det har altid fra alle sider — ikke mindst fra de direkte implicerede — været betragtet som en hjælp og betryggelse, at den specielle sagkundskab var repræsenteret på dommersædet. Men når en sådan sag derefter er indanket for landsretten, skal den her pådømmes af tre juridiske dommere, idet den folkelige islæt her mangler — jeg kan godt tilføje: og savnes.

Ganske vist kan efter retsplejelovens § 6, stk. 3, i sø- og handelssager, som behandles af landsretten, retten bestemme, at den skal tiltrædes af to sø- og handelskyndige dommere, men efter retsplejelovens § 9, stk. 10, gælder dette kun i borgerlige sager. I straffesager er der derimod ikke hjemmel til at få sagen påkendt med bistand af søkyndige dommere.

Det, der nu har fået mig til at fremdrage spørgsmålet om en ændring på dette område, er den meget omtalte „Heimdal“-sag. Det drejer sig om motorfærgen „Heimdal“, der den 25. juli 1951 under indsejling til færgeljet i Korsør påsejlede dette, hvorved der anrettedes en ikke ubetydelig skade. Der blev i den anledning rejst tiltale mod færgens tre maskinmestre for overtrædelse af sømandslovens § 84 ved at have udvist skødesløshed, uforsigtighed og forsømmelse under udførelse af deres tjeneste. Sagen behandlede ved retten i Korsør under medvirken af søkyndige meddommere, nemlig en dæksofficer og en søfarende maskinmester.

Spørgsmålet, der forelå til afgørelse, var, om denne påsejling skyldtes kaptajnen,

fordi han havde sejlet færgen for hårdt, ikke taget hensyn til den stærke indadgående strøm og for sent givet bakordre, eller om den skyldtes maskinmestrene, fordi de havde nægtet at efterkomme de umiddelbart før påsejlingen givne ordrer fra broen. Det drejede sig om meget indviklede faktorer, som indgik i det samlede kollisionsforløb, og som krævede et indgående kendskab til praktisk sømandsskab.

Ved underrettens dom blev maskinmestrene frifundet, men sagen blev herefter indanket for Østre Landsret, hvor den altså behandlede af tre juridiske dommere, og ved landsrettens dom blev to maskinmestre idømt bøder, medens den tredje blev frifundet. Jeg skal naturligvis ikke kritisere den sidst afsagte dom eller udtale mig om, hvorvidt den var faldet anderledes ud, hvis der havde været søkyndige dommere med. Dette er der jo ingen der kan udtale sig om. Jeg skal kun anføre, at det ikke alene er de direkte implicerede, der ikke kan forstå, at der er nogen rimelighed i, at sagen ved underretten — og faktisk her betryggende for alle parter — bliver behandlet med søkyndige dommere, medens dette ikke er tilfældet under appellsagen.

Den pågældende sag har fremkaldt en almindelig utryghed og usikkerhed, ikke mindst indenfor maskinmestrenes kreds, og det vil utvivlsomt af alle søfartens udøvere, som udfører deres dont under vanskelige og farefulde forhold, blive modtaget med tilfredshed og føles som en betryggelse, såfremt det nævnte forhold kunne blive ændret ved, at der indføres søkyndige dommere også i appelinstanten.

Justitsministeren (Hans Hækkerup): Spørgsmålet om en ændring af retsplejelovens bestemmelser om behandlingen af visse straffesager angående søfartsforhold, således at der ikke blot — som hidtil — medvirker søkyndige meddommere ved underretterne udenfor København, men også ved landsretternes behandling af disse sager i anden instans, er allerede optaget til overvejelse i justitsministeriet i anledning af, at det i forbindelse med netop den straffesag, det ærede medlem omtalte, blev gjort gældende, at det må anses for en mangel ved den gældende retsplejeordning for disse sager, at den særlige sagkundskab ikke er